

Lesson study

-

Att lära av varandra

Staffan Åkerlund

Hur kommer all kunskap
som erbjuds vid
kompetensutveckling
in i våra klassrum?

Hur tar vi tillvara på
kollegors kompetens och
erfarenhet?

Lärare behöver frigöra sig från det sociala och kulturella förtryck som säger att man ska klara av att planera, genomföra och utveckla den pedagogiska verksamheten helt på egen hand.

Ulf Blossing Karlstads universitet

Lesson study - schematiskt

Planering

Research lektion

Utvärdering

Förutsättning för lesson study

- En vilja som pedagog att utvecklas.
- Ett intresserat lärarlag/arbetslag.
- Stöd från skolledning.
- Stöd i form av handledning i processen. Via RUC planeras en utbildning i lesson study.

Planering

- Under våren (möjlighet att påverka schemat) väljs något i ens vardag ut som man vill utveckla under nästa läsår.
- Från hösten har man regelbundna träffar – 60 minuter i veckan som ligger på schemat. Planeringen sker under 7-8 veckor.
- Under träffarna tittar man igenom styrdokument och läromedel, träffar bollplank som kan ge tips på litteratur och vidga perspektiven samt diskuterar tidigare erfarenheter.
- Arbetet mynnar ut i en planering som täcker ett arbetsområde. En till tre lektioner väljs ut för att studeras vid så kallade research lektioner. Dessa lektioner har en tydlig lektionsplanering som blir ett reflektionsobjekt för det följande arbetet.

Lesson study - schematiskt

Planering

Research lektion

Utvärdering

Research lektion

- Alla i lärarlaget är med i klassrummet. En håller i lektionen utifrån lektionsplaneringen och de andra observerar.
- Observationerna fokuserar på elevernas lärande och förståelse.
- Vi tittar alltså inte på lärarens agerande vilket gör det lättare att sedan diskutera lektionen, pga att undervisningen inte blir så personlig.

Lesson study - schematiskt

Planering

Research lektion

Utvärdering

Utvärdering

- Görs direkt efter research lektionen, förslagsvis i form av en runda så att alla kommer till tals.
- Den perfekta lektionen är inte gjord, utan andras synpunkter önskas.
- Kritiken blir på planeringen - inte på den undervisande läraren. Detta tror jag är väldigt viktigt!
- Lektionsplaneringen revideras under veckorna efter research lektionen vid de vanliga veckoträffarna.

Andra research lektionen

- Görs i ny klass eller grupp.
- Troligen annan lärare än vid första gången.
- Kollegorna tittar på hur den nya lektionsplaneringen fungerar.
- Möjligen bjuder man in ytterligare personer.

Årets lesson study arbete klart

- Kan ge ett alternativ till läroboken för det område man planerat.
- Väl testat efter minst två tillfällen.
- Samlade erfarenheter och kunskaper från de deltagande lärarna.
- Bollplankets bidrag skapar nya idéer och ny kompetens.
- Eventuellt nya tankar kring undervisning.
- Ett utvecklingsarbete som ägs av lärarna.

”Matematikdelegationens betänkande”

- Det är av stor vikt att beakta lärares beprövade erfarenhet och att lärare känner stolthet för och delar med sig av sitt yrkeskunnande.
- Lärare måste ges tid, resurser och reella möjligheter att diskutera matematik och matematikundervisning med sina kolleger.
- Utvecklingsarbete kring lärande och kunnande bör bedrivas med fokus på den miljö där undervisningen äger rum, i samarbete mellan lärare, matematiker och didaktiker.
- En kontinuerlig dialog mellan matematiker och matematikdidaktiker är nödvändig för att utveckla matematikundervisningen på alla nivåer, från förskola till högskola.

”Lusten att lära – med fokus på matematik”

(Skolverkets rapport nr 221)

- Mer varierad undervisning sett till innehåll, arbetssätt och läromedel.
- Mer konkreta och praktiska uppgifter.
- En minskning av lärobokens dominans.
- Mer gemensamma samtal för eleverna kring olika sätt att tänka matematik och lösa problem.

Upplägget på lektionerna

- Ett inledande problem (RIKA-problem, Making Connections-problem).
- Tydlig struktur för att skapa kommunikation – individuellt och sedan i grupp. Som lärare gå runt och lyssna för att sedan ta upp en variation av lösningar på tavlan.
- Laborationer för att gå från det konkreta till det abstrakta.
- Skapandet av egna uppgifter.

Bollplanket

- En intresserad person från universitetsvärlden. Viktig egenskap förutom kunskap är ödmjukhet.
- Ger lärarlaget idéer kring litteratur utifrån deras val.
- Träffar lärarlaget vid två tillfällen under ett läsår. Första gången under planeringsfasen och andra gången vid en av lektionerna.
- Skapar en koppling mellan forskning och skola.

Staffan Åkerlund

0910 – 73 67 12

070 - 268 1380

staffan.akerlund@skelleftea.se

